

І жуку наукаїтось,
І саго не чураїтось...
Т. ШЕВЧЕНКО

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HENDERSON 4-3237
УНСоюз: HENDERSON 5-8740
Тел.: з Нью-Йорку:
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

РІК LXVIII Ч. 163. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-ЙОРК, ВІСІРОК, 29-го СЕРПНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 29, 1961 No. 163. VOL. LXVIII.

СВІТ ОЧІКУЄ ДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ПОДІЙ ПІСЛЯ РЕЗИГНАЦІЇ КВАДРОСА

НЕПЕВНІСТЬ ЩОДО ПОВОРОТУ ПРОКОМУНІСТИЧНОГО ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТА ГУЛ'ЯРТА; АРМІЯ РІШЕНА ЗБЕРІГАТИ СПОКІЙ І РЯТУВАТИ БРАЗИЛІЮ

Ріо-де-Жанейро. — Не тільки Бразилія, але і весь світ нервово очікує, як розвинуться події в Бразилії після несподіваної резигнації Жана Кадроса, Бразилійський міністр війни маршал Оділіо Деніс заявив в неділю ввечері, що надійшов час, коли "треба вибрати між комунізмом і Бразилією". Покинувши обов'язки президента виконувати "лінійний президент" Ранієрі Маззілі, якого підтримує армія. Конституційний віце-президент Жоао Гул'ярт знаходить поки що "поза Бразилією", і не в відома, чи він рідиться прибути до Бразилії, бо представник армії заявив, що він намагається заарештувати, коли тільки він з'явиться на бразилійській землі. С неясні відомості про те, що зробить Гул'ярт. Була відставка з Парижу, що він не поїде до Бразилії, але в понеділок вранці радіо принесло відомість, що Гул'ярт телефонував своєму братові, що вертається до краю. Армія бере-же порядку і в неділю 27-го серпня заарештувала емігранта-маршала — Емілія Тейсейра Лютта, який склав був заяву, що мав підбурювати населення. Міністр війни Деніс рішився за допомогою всіх родів збройних сил: армії, флоту і авіації, зберегти спокій. Маршал Лютт виступив був проти того, щоб представники збройних сил арештували віце-президента Гул'ярта. Деякі помірковані члени конгресу пропонують змінити конституцію в цьому напрямку, щоб мав було конгресом вибрати наступника Кадроса. Виступив конгресу була проти Кадроса і проти віце-президента Гул'ярта тому, що вони вели прокомуністичну політику. Представники ЗДА у Вашингтоні зайняли вичікує становище до подій у Бразилії і досі не склали в цій справі жадної заяви. Представники Куби і СРСР заявили, що резигнація Кадроса стала наслідком домагань ЗДА. Та в дійсності Вашингтон занепокоєний подіями в Бразилії, бо не відома, що з них вийде. Кадрос мав широкі плани економічної розбудови країни, і ЗДА підтримували цю програму та дали Бразилії позику у висоті соток мільйонів доларів. Не знає, що станеться тепер в Бразилії, чи новий президент буде продовжувати економічну політику Кадроса. Дехто побоюється, що події в Бразилії можуть вплинути на Аргентину, де також військовик не вдоволений з президентом Артуро Фрондізі, і можуть пробувати змінити владу. Це захистило 6 політичну стабілізацію в Південній Америці. Бразилійська криза згуртувала в п'ятницю 25-го серпня, коли президент Кадрос арештував із свого становища, заявляючи, що робить це тому, що "його перемогла реакція". Він сказав, що хотів би здійснити гасло: "Бразилія для бразилійців", але не міг здійснити цієї програми, бо йому перешкоджали амбіції групи і одинокі, з тому деякі "із закордону". Проти Кадроса була сильна опозиція, бо він "фліртував" із Москвою, і його найбільшій співробітник віце-президент Гул'ярт був явним прихильником тісної співпраці з країнами комуністичного блоку, і в хвилині резигнації Кадроса нахилився в комуністичному Кітаї, віддавши райони і інші комуністичні території. Сам Кадрос перед своєю інаугурацією відвідав був Кубинського прем'єра Кастра в Гавані і назвав після того Кубинську революцію "президентом". Тимчасово Кадрос відзначив був Кубинського міністра промисловості майора Ернеста Гевару одним із найбільших бразилійських відзначень. Кадрос мав опозицію проти себе весь час "70х місяців, під час яких він виконував уряд президента. Але опозиція проти нього зросла в останніх днях, коли він почав вести прокомуністичну закордонну політику. Він почав вести переговори про навізання дипломатичних зв'язків із СРСР і домагався, щоб латинські країни не вмішувалися до того, що діяло на Кубі Кастра. Після резигнації Кадроса 200 студентів вибили вікна і склали двері в будинку американської амбасаді, гадаючи, що ЗДА домагалися резигнації Кадроса. Советська пресоа агенція ТАСС твердила 26-го серпня, що бразилійський президент мусів зрезигнувати на домагання ЗДА. Кадрос прийняв був запрошення відвідати СРСР. Він мав відвідати цього року також і Вашингтон.

БОГОСЛУЖЕННЯ НА ІНТЕНЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ДВОМА КОНЦЕРТАМИ ТА ВИСТАВКОЮ КНИЖОК УНСОЮЗ ПОМ'ЯНУВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА НА СВОЇЙ ОСЕЛІ

Член Конгресу З'єдинених Держав Америки Фернанд Ст. Джермен з гордістю признається до свого українського походження у виголошеній українською мовою промові

Союзівка, Кергонксон. — Сінець минулого тижня, субота й неділя 26 і 27-го серпня пройшли на цьому "шматку" України на американській землі" всесвітньо під знаком Тараса Шевченка, в рамках всенародного шанування його пам'яті у сторіччя його безсмертя. Понери Українського Народного Союзу вже на початку його створення 67 років тому обрали Тараса Шевченка за свого патрона і від того часу вся багатобачна активність Американської Української проходила під знаком Шевченкових волеволюбних ідей. Три десятки з усіх 500 відділів УНСОЮЗу називалися іменем Шевченка, Український Народний Союз і його Видавництво було головним поширювачем Шевченкових творчості і коли десяти років тому УНСОЮЗ придбав свою оселю, то вже п'ять років пізніше поставлено на її найкращому місці погруддя Т. Шевченка у виконанні світової слави українського скульптора Олександра Архипенка. Саме той пам'ятник призначений також до відкриття в "Свободі" та оформленої в її початковій стадії ініціати для побудови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, що саме тепер поступово здійснюється.

Для шанування пам'яті Кобзаря України і свого Патрона, УНСОЮЗ влаштував на своїй оселі два Шевченківські дні, що відбулися суботи й неділі, 26 і 27-го серпня, та до яких велася відповідна підготовка від багатьох тижнів. Започатковано Шевченківські Дні виставкою деяких видань Шевченкових "Кобзаря", як і ряду праць про Шевченка. Відкрито виставку в суботу по полудні в бібліотечній залі гостиниці "С" в приватності студентів курчів на цій оселі, що в цьому році також стоять під знаком Шевченкових роковин, та ряду гостей, між ними президент Американського Комітету Вишлювання Говленда Сарджента, що був привітний також на всіх інших Шевченківських імпрезах того і наступного дня, відомого нашою промисловця п. Володимиром Діжеем та багатьох інших. Виставку відкрив коротким словом гол. президент УНСОЮЗу Йосип Лисогір а запліні вясненні до виставки, що охоплювали також і головні інформації про Шевченківіану, дав ред. Богдан Кравців, який і влаштував виставку.

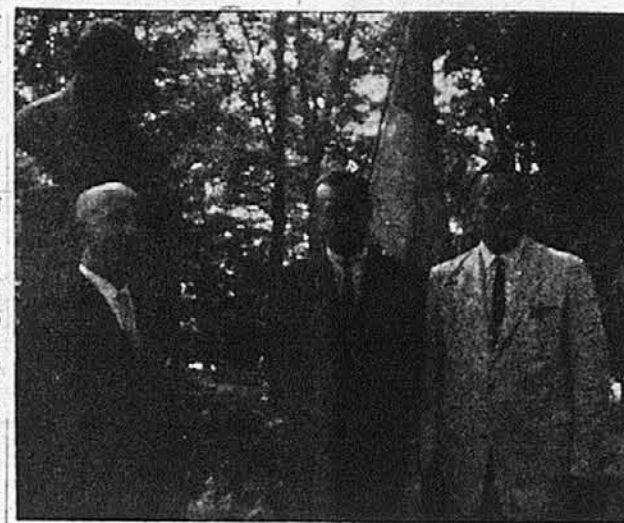
Погода того дня належала до найбільш химерних сезону: зливний дощ переплітався з прояснюваним небом і через це намарно пішов великий труд для влаштування відповідної естради біля клонів "Веселки" для концерту того дня, що мав відбуватися під вільним небом. Великий портрет Шевченка, виставлений на стіні "Веселки" та обведений зеленим вінком, світляна естрада, залучені гістьми нагадували численним вкладам про добрий план та вкладення, і саме в тому часі як багато гостей вже були зайняли місця під вільним небом, хвиля зливного дощу нагнала їх до невеликої залі у самій "Веселки", де й відбувся концерт, згідно з передбаченою та наперед проголошеною програмою, з виступами оперних співаків Марії Лисогір і Мирослава Скали Старичків, яким на фортепіано аккомпанювали Ольга Дмитрів і Марія Цісик скрипаль - віртуоза проф. В. Цісика, декламаторів Арети Коваль і Глорії Єдинак, хором курсантів під диригентурою Галини Савчак, який і закінчив концерт співом Шевченкового "Заповіту" та промовою ред. А. Драгана. Про-

грамою концерту керував, започаткувавши її коротким словом та після заповідання її, заступник гол. президента УНСОЮЗу інж. Степан Куронас, представивши на початку цілий ряд видатних гостей.

Після згаснення і дощової суботи, наступила соняшна неділя, 27-го серпня. В тому дні погода була вимірною для імпрез під вільним небом, хоч сонце ще не втрапило своєї літньої сили, то холодної прохуди вітру злагіднював "шматку" в такій попі спеку. Вже від раннього ранку біля входу на Союзівку стояли довгі колони алт із рестраційних таблицями багатьох статей. Впорядки скеровували автомобілі на місця постійно. Автобуси звозили гостей на подвір'я Союзівки і після вертальності на призначені для їхнього постійно місця.

Точно о год. 11-й перед полуднем почалася в клоні на лісовій поляні вясничі Служба Божа, яку відправляв ваканційний парох Союзівки вч. о. Любомир Гузар. Часто незрозуміла і недоцінювана побожність Шевченка та віра в Бога, як один з головних мотивів Шевченкової творчості й науки були темою класичної проповіді о. Гузара, що її з максимальною увагою слухали сотні вірних.

Після обіду, вже на деякий час перед заповіданням початком концерту, маси народу зайняли місця на площі перед і докола пам'ятника Шевченка, біля якого збудовано окремий сцену-естраду. Над пам'ятником Шевченка, запліні на простоганні між деревами мало видних для ока дотрахи були завішані артистично вирізані числа 1861-1961, що пригадували сторіччя Шевченкового безсмертя. По боках пам'ятника поклали на вітрі український і американський прапори. О год. 3:30, як докола пам'ятника Шевченка вже був устаткований вечірній жор сезонних працівників Союзівки, переважно студентів коледжів, доповнених курсантами і деякими з гостей, на естраду вийшов п. Йосип Лисогір, гол. в. н. і президент УНСОЮЗу, заповідни піднесення американського і українського прапорів на щоглу біля гостиниці при співі національних гімнів. Американський гімн відспівала співачка ньюйоркської міської опери п-ні Марія Лисогір, яка у вівторок 22-го серпня вернулася із двотижневих відвідань в Україні, а український гімн співали усі маси привітних. Після того, п. Лисогір коротким вступним словом, виголошеним українською мовою, започаткував імпрезу, згадуючи її причину і ціль: сторіччя безсмертя Шевченка та його відзначення. Слово про Шевченка, його творчість і її значення по всі часи виголосив гол. секретар УНС і дійсний член НТШ д-р Ярослав Падок. Великою несподіванкою та атракцією імпрези, що тільки потверджувала низмиричість Т. Шевченка та його ідеалів, був виступ члена Палати Репрезентативів Конгресу З'єдинених Держав Америки, конгресмена Фернанда Ст. Джермена, що представлений п. Іваном Коколюком, головним контролером УНСОЮЗу з його лейтету Ровд Айленд, та після вступу англійською мовою, почав промовити мовою своєї матері-українки, з гордістю згадуючи про своє материнське українське походження та своє початкове виховання в душі українських традицій і української культури. Цю свою промову, дещо поширену, описав повторив конгресмен Ст. Джермен також англійською мовою. Не меншою атракцією імпрези, поза спі-

Конгресмен Фернанд Ст. Джермен (посередній) у товаристві гол. президента УНС Йосипа Лисогіра (зліва) та гол. контролера УНС Івана Коколюка на тлі пам'ятника Шевченка та українського прапора під час Шевченківського концерту на Союзівці в неділю 27-го серпня 1961-го р.

"КРОВ МОЇХ ПРЕДКІВ ПРИВЕЛА МЕНЕ ДО ВАС..."

ПРОМОВА КОНГРЕСМЕНА ФЕРНАНДА СТ. ДЖЕРМЕНА НА ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ КОНЦЕРТІ НА СОЮЗІВЦІ, ВИГЛОШЕНА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

"Поховайте та поставте. Частини крові моєї предків приводить мене до вашої гарної оселі в Кетекіла горах. Моя бабка по матері вийшла з України п'ятдесят літ тому, щоб жити на волі в цій країні. Вона принесла зі собою любов до Бога, до значив, традицій, мови українського народу. Для мене вона була образом Шевченкових слів: "В своїй хаті своя правда і сила і воля". Моя мама продовжала знавала рідного краю. Ми святкували українське Різдво, співали традиційні коляди і їли страви, які є зв'язані з цим святковим часом на Україні. Коли я був дитиною, ніхто не заперечував існування української мови. Я вчився мові історії в цій мові. Я знавав життя і значив і надії укаїнців у цій мові, яка була багато більше чим тільки "селянським говором", як колись називали українську мову. Українці мають славу історичного і могутнього плем'я, об'єднані з іншими великими народами землі.

Вашингтон. — Західні великодержави виготовили проєкт нової ноти до Советського Союзу, яка формально буде відповідно на советську ноту з 3 серпня ц.р. при цьому найуважнішим пунктом буде там заява про готовність до переговорів в справі Німеччини й Берліну. Але — за газетними інформаціями — не буде там мови про нову конференцію "на вершинах", а про те, що у зв'язку з перебуванням у Нью-Йорку на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, що починається 19 вересня ц.р. між-містрів закордонних справ, буде нагода для переговорів цієї справи. Газети не виказують конференції "на вершинах", але тільки тоді, якщо ньюйоркські розмови поладуть підставу для будь-якої згоди. Советська нота з 3 серпня ц.р. говорила про згоду Советів на конференцію в справі Німеччини й Берліну, але підкреслювала, що цілком такої конференції має бути підписання договорів з двома Німеччинами та перетворення Західного Берліну у "вільне місто", — що західні держави окреслили відразу, як несприйнятливую базу. Деякі коментатори передбачують, що східно-західна конференція почнеться 7 листопада ц.р. Тим часом Хрущов у листі до італійського прем'єра Амінто-ре Фанфана, у зв'язку з недавньою його візитом в Москву, повторив, що СРСР готові до переговорів з західними державами справу Німеччини й Берліну. На запит італійського прем'єра, Хрущов уповажив його передати текст того листа до відома західних держав. Того тексту ще не оприлюднено. Так само у розмові з американським журналістом Дрю Пірсоном Хрущов заявив те саме, але в усіх тих своїх заявах він завжди вперто і твердо стоїть на своєму: на загалізуванні двополіу Німеччини та на перетворенні західного Берліну у "вільне місто". Франція все ще ставиться неохоче до того, щоб пропонувати Советам переговори. Президент Кеннеді звернувся в цій справі листово до президента де Голля. Західно-німецький амбасадор у Вашингтоні д-р Вільгельм Гресе поїхав до Бонну на нараду з канцлером Аденауером. Американські чинники зазначають, що переговори з СРСР не будуть вестись без Франції.

ЗАХІД ПРИГОТОВЛЯЄ НОТУ ДО СССР З ЗАЯВОЮ ПРО НОВІ ПЕРЕГОВОРИ

Вашингтон. — Західні великодержави виготовили проєкт нової ноти до Советського Союзу, яка формально буде відповідно на советську ноту з 3 серпня ц.р. при цьому найуважнішим пунктом буде там заява про готовність до переговорів в справі Німеччини й Берліну. Але — за газетними інформаціями — не буде там мови про нову конференцію "на вершинах", а про те, що у зв'язку з перебуванням у Нью-Йорку на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, що починається 19 вересня ц.р. між-містрів закордонних справ, буде нагода для переговорів цієї справи. Газети не виказують конференції "на вершинах", але тільки тоді, якщо ньюйоркські розмови поладуть підставу для будь-якої згоди. Советська нота з 3 серпня ц.р. говорила про згоду Советів на конференцію в справі Німеччини й Берліну, але підкреслювала, що цілком такої конференції має бути підписання договорів з двома Німеччинами та перетворення Західного Берліну у "вільне місто", — що західні держави окреслили відразу, як несприйнятливую базу. Деякі коментатори передбачують, що східно-західна конференція почнеться 7 листопада ц.р. Тим часом Хрущов у листі до італійського прем'єра Амінто-ре Фанфана, у зв'язку з недавньою його візитом в Москву, повторив, що СРСР готові до переговорів з західними державами справу Німеччини й Берліну. На запит італійського прем'єра, Хрущов уповажив його передати текст того листа до відома західних держав. Того тексту ще не оприлюднено. Так само у розмові з американським журналістом Дрю Пірсоном Хрущов заявив те саме, але в усіх тих своїх заявах він завжди вперто і твердо стоїть на своєму: на загалізуванні двополіу Німеччини та на перетворенні західного Берліну у "вільне місто". Франція все ще ставиться неохоче до того, щоб пропонувати Советам переговори. Президент Кеннеді звернувся в цій справі листово до президента де Голля. Західно-німецький амбасадор у Вашингтоні д-р Вільгельм Гресе поїхав до Бонну на нараду з канцлером Аденауером. Американські чинники зазначають, що переговори з СРСР не будуть вестись без Франції.

ЗДА, Англія і Франція, передали в минулу суботу 26 серпня ц.р. ідентичні ноти советському уряду, як офіційні відповіді на советську декларацію з минулої середи у справі летунської комунікації між Західною Німеччиною і Західним Берліном. Ця нова західна нота трохи лагідніша в тоні від заяви державного департаменту, проголошеної зразд наступного дня, 24 серпня ц.р., але так само "урочисто перестерегає" Совети проти перешкоджання західному летунському рухові з Західним Берліном та заповідас у тому випадку, "найповажніші наслідки", за які советський уряд і його східно-німецький режим нестиуть повну відповідальність. Нове в тій західній ноті те, що вона стверджує, що "цілі користуватися західними альянсами летунськими коридорами не лежать в компетенції Советського Союзу", себто — що Совети не мають права розглядати, для яких цілей західні альянси користуються трьома летунськими коридорами з Заходу до Західного Берліну, кого вони перевозять та що ті люди роблять. Західна нота знову покликється на ті давні договори з СРСР, в яких не відірвано військових та цивільних летів між Заходом і СРСР. Водночас західна нота, щоб залити фірму для переговорів, признає, що Захід був завжди готовий "слушати", "оправдати скарги" щодо відносин в Західному Берліні, але тут же стверджує, що всю кризу викликало виключно Советський Союз своїми погрозами, які спричинили масову втечу східних німців на Захід, та що східно-німецький сателітний уряд, користуючись протекцією Москви, допустив найжорстокіші порушення чотирьох державних умов відірванням Східного Берліну від вільної комунікації з Західним Берліном. Всі заклади советської ноти на адресу західно-німецьких державних діячів, що приїждять до Західного Берліну, західна нота називає "фальшивими". Водночас амбасадори ЗДА, Англії і Франції в Західній Німеччині у ноті до амбасадора СРСР в Східній Німеччині, Міхаїла Перухова, зажадали скасування розпорядку, що зменшив число перехідних пунктів між двома частинами Берліну до сім, з одним переходом для альянських військовиків.

Москва веде фронтну атаку на противників комунізму у ЗДА

Вашингтон. — Письменник Едвард Гантер із Порт-Вашингтон на Лонг Айленді, Н. Я., знімає в Сенатській Підкомісії Внутрішньої Безпечки і заявив, що СРСР намагається своїми агентами "повернути атаку на противкомуністичний рух у ЗДА", послугою вчучася при цьому і тими своїми агентами, які вступили до Білого Дому. Ці знізанні сказав він 11-го липня, але їх опублікували аж тепер. Гантер, — це спеціаліст від комуністичних метод діявань з арештованими і написав про це кілька праць. Він твердив в сенатській підкомісії, що комуністи стараються дія-

ти в Білому Домі за допомогою науковців-дослідників, які є "джентелменами", і як такі дають про те, щоб допомогти комуністичній пропаганді. Ці "джентелмени" є за те, щоб військовики не говорили про політику і про комуністичну небезпеку. Ціллю комуністів є мати вплив на Пентагон. Гантер говорив загальною і не подавав жадних призвищ. Він твердив, що комуністичні агенти мають успіх, бо противники комуністів в цій країні легковажені, їхні праці ігнорують або обезцінюють. І тому не можуть виконувати свої обов'язки в західній культурі, яким до цього часу був Західний Берлін.

В АМЕРИЦІ

● Сенатська комісія для справ збройних сил затвердила законопроект про асигнування 150,000 доларів на закінчення побудови 500,000 доларового пам'ятника на пошану 1,102 американських моряків, що загинули затоплені з кораблем "Арizona" під час японської атаки на Перл Гарбор 7 грудня 1941 року. Решту коштів побудови цього пам'ятника збудовано із пожертв громадянства і 50,000 дол. асигнуван стейт Гавай.

● Кубинський "революційний суд" присудив двадцять років в'язиці і провідникові католицьких студентів і двом римокатолицьким священникам, обвинуваченим у змові проти режиму Фідела Кастра "під впливом Центральної Розвідної Агенції" ЗДА. Крім того засуджено на 20 років торжис Емілія Густава Казуо Переза, як злогодіного провідника антикастровських повстанців в провінції Орінте. Решту підсудних в цьому процесі — 70 осіб — засуджено на карі в'язниці від одного до десяти років.

● Сенатор Кеннет В. Кітінг виступив у Сенаті із заявою, що передумовою будь-якого порозуміння з Кубою Фідела Кастра може бути переведення свободних виборів на Кубі, рекомпензата за сконфісковані і націоналізоване майно американців, і припинення імпорту комуністичної зброї на Кубу.

Оперовий співак Мирослав Скала Старичкий

Оперова співачка Марія Лисогір

У СВІТІ

● Голова місії Об'єднаних Націй в Конго Стюр С. Лінер вернувся до столиці Конго Леопольдвіля з наради в Нью-Йорку, де вирішено — помалу зменшувати число міжнародних військ в Конго. Рішено це з двох причин: зменшення небезпеки, що в Конго буде громадянська війна та браку фондів на утримання 18-000-го війська.

● Леонід Глібчев, советський шеф пропаганди й інформації, та редактор "Правди" Павел Сатюков, вийшли з Москви до

Східного Берліну, щоб наочно переконати тамашні настрої та підняти заставні посередні міста. Міжнародний відділ тієї комуністичної висівки і над Берліном будуть стримувати керівних більшовиків, хоч з другого боку Кремль ніби в'валяло йому "остаточно" інкорпорувати Східний Берлін до Східної Німеччини та "закрити виставове вікно" західного добробуту і західної культури, яким до цього часу був Західний Берлін.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Страх Москви перед німцями

Від часу проголошення Німецької Федеративної Республіки 23-го травня 1949-го року, від часу відновлення американсько-німецьких дипломатичних зв'язків 2-го липня 1951-го року і прийняття цієї республіки до Організації Північно-Атлантичного пакту (НАТО) 23-го жовтня 1954-го року, голови Совєтського Союзу постійно тиснуть на Західну Німеччину за її "мілітаризм" і "реваншизм". Ця совєтська пропаганда — політична кампанія посилається 6-го березня 1956-го року, коли західнонімецький парламент залегалізував відбудоу німецької армії, на базі згаданого т. зв. Паризького протоколу з 1954-го року. В міру того, як винювалися рямці признавлях Західній Німеччині 12-ох днів, невеликого летунства і прибережної Балтійської флотії, разом силою 350 до 500 тис. уніформованих військовиків, підвищувався тон совєтських нападів. Ще під час останньої своєї візиту у Франції Хрущов намагався перекопати її лідерів, що куди більшою загрозою для неї є відродження німецького мілітаризму, як "миролюбний" Совєтський Союз. Ту саму пропаганду донині ведеться на терені Англії з використанням англійських реанімістів, існуючих від часу бомбардування німцями англійських міст. Коли не вдалося розколати західних альянтів і розбити НАТО, пішов наступ проти цілого НАТО, але в першу чергу проти Західної Німеччини.

Під час останньої Берлінської кризи Хрущов кількакратно виступав, що його плани закріплення поділу Німеччини мировими договорами з двома Німеччинами є єдиною гарантією миру, найбільшим ворогом якого є німецький мілітаризм та бажання німців реваншуватися за прогріг останньої війни. Коли західні держави акажуть, що західно-німецька армія перебуває під зверхнім командуванням НАТО і що технічною неможливістю є будь-яка її самостійна дія, болшевики відповідають, що ціле НАТО є агресивно-мілітаристичним блоком, який патронув німецькому мілітаризму, а "палачем війни" ч. 1 є старий кавалер Аденauer. В останній ноті з 23-го серпня ц. р., яка підготувала міжнародну ситуацію на сторону війни, Москва погрожує спутанням вільної комунікації між Західною Німеччиною і Західним Берліном з уаг на "провокаційні дії" західно-німецьких мужів і партійних політиків, що прийдуть до Західного Берліну і тут на військову ретриві, оточеному комуністичним морем, проповідують ворожі комуністичні гасла.

Що кремльські протипітницькі кампанії можна пояснити двома: Одні кажуть, що це тільки димов заслона для російсько-комуністичного наступу, що це тільки тактичний засіб в стратегії, наставлений на завоювання світу комунізмом, що це тільки звичайна пропагандна демагогія. Але інші твердять, що праждерелом цілого болшевицького наступу проти Західного Берліну і Західної Німеччини є страх перед новою німецькою армією. Хрущов бачить, що стан совєтського посідання на Сході Європи загрожений доти, поки не буде остаточно закріплений поділ Німеччини, поки не буде ліквідована західно-берлінська морально-політична фортеця і поки між Західною Німеччиною та рештою комуністичного світу не буде встановлена легалізована смуга, де правитимуть німецькі комуністичні квіслінги і стаціонаруватиме 400.000 совєтського війська.

Здається, що в обох цих твердженнях є корінь правди. Російські і комуністичні імперіалісти спільно змагають до заволодіння світом. Але водночас страх болшевицьких лідерів перед відродженням німецькою збройною силою затемило їх розуміння суті нової німецької демократії та відносин в Європі її в асоцію з світі і штовхало їх до дії, що можуть спричинити нову війну. Західно-німецька армія є вже нині поважкою позицією НАТО в Європі, але не є найгіршим протипітником збройних сил СССР. Зате страх перед німцями залег в душах москвітів і корпус їхніх діями. А страх є поганим дорадником.

М. П.-

ЛИСТИ З САН ДІЕГО

(3)

Тринадцять будинків, що заховалися в парку від часу виставки 1913 року, сполнившись мистецькими орнаментами і багаторазовими викликають чаруюче враження. В цих будинках містяться театри, музеї, галереї мистецтв, концертні зали і павільйони, відкритий орган-павільйон, — один з найбільших у світі, де щоденно дають концерти для гулюю співжиття представителів усіх націй, координуються спільні прийняття у величезній залі, "Госпітальні Гавані", імпрези на відкритій сцені і щоденні гостинні кожної нації по своїх хатах.

Від першого ж дня організації в кожній розташованій українській громаді Сан-Дієго, у 1959 році, провів гроші спільного подв'ї "Наці-маліа вноне заходів у справі

прийняття її до згаданого вище Міжнародного Об'єднання. В листопаді 1960 року, в присутності репрезентантів усіх націй, українська громада була прийнята до цієї організації. А 26-го березня 1961 р. українська громада зайняла місце у першому з зазначених п'ятнадцятих будинків разом із чехословацькою та малярською репрезентаціями, і таким чином кожної четвертої неділі має репрезентувати Україну, виставляючи національні емоції, експонатів, малю, портрети провідників українського народу, даючи відповідні пояснення та приймаючи відвідувачів. Того ж дня, 28 березня, українська громада влаштувала свято з нагоди століття смерті Т. Г. Шевченка в театрі Бальбоа Парку з великою сценою та залено на 250 гостей.

Ще одним об'єктом, що його ми відвідали у Бальбоа Парку, був павільйон народних танців, де 40-60 пар у на-

Лард Полтава

ОДНО З ЧИСЕЛ КИЇВСЬКОЇ „РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ“

Число 176 київського щоденника „Радянська Україна“ з 28-го липня цього року особливо виразно показує, до якої карикатурності зведена там окупаційним червоном режимом справа інформації читачів, як безоглядно палюються правда і як невміло використовують совєтські пропагандисти московські школи в Україні нависаючи на уст „освічених“ різних „прогресивних“ туристів.

Є в цьому числі велика стаття п. з. „Так не хотілося їздити з Києва — Україна очима зарубіжних гостей“. У цій статті сказано: „Багато іноземців відвідує Радянську Україну, вбачаючи в ній могутню індустріально-аграрну державу з високорозвиненою промисловістю, великим механізованим сільським господарством і передовою культурою. Тільки минулого року в нашій республіці гостювало більше тисячі іноземних делегацій, груп зарубіжних туристів з 73 країн світу... Далі автор С. Юренко вводить уривки з висловлювань „туристів“ за кордоном, переважно з партійниками чи червоного забарвлення членів Т-ва об'єднаних українців Канади. „Китале Радянська Україна“, — сказав турист М. Сейчук з Канади. „Всі свої враження про перебування в Україні я можу підсумувати лише одним словом „мудово“ — зазначив керівник Бюра санітарної освіти мілітариста злов'яз Бірми У Мін Сє... „Тут навіть сільські лікарні обладнані всім потрібним“. „Радянська людина — найшасливіша в світі“ — сказав Хуан Бланко — член делегації з Куби...

Звичайно, не всі сліпі. Але совєтська преса не опублікує відгуків тих, що вийшли бачити правду. Колись навіть Андрій Жидко комуністи називали ідолом за голос правди про національне і соціальне поневолення народів СССР. А все ж правда знаходить широкі двері і в найвищих казематах. Так її голос про сучасне становище в Україні лунає, така історія цієї ж самої „Радянської України“ (число 176), з якої ми назвали циту. Зіставимо ці неправдиві гамірні заяви „туристів“ політичних слівців — з дописами і різних міст України, опублікованими в цьому ж числі. З такого зіставлення побачимо, чи справді шасливі український народ під чужим пануванням, чи дійсно т. зв. „соціалістичне господарство“ квітне.

У замітці „Об'єднана шахта буде передовою“ розповідається про шахти: „Біла Луганська знаходиться шахта №36... Це — найвідсталіше підприємство в тресті „Кайваутиль“. За шість місяців колектив заборгував державі (якій?) — П. понад 6.000 тонн палива“.

Автор статті „Рішуче послили засипку насінних фондів“ інформув нас про повну дезорганізацію в створенні посівних фондів на наступну весну (за відомостями з приватних листів виходить, що багато колгоспів перші обмолоти ділять на трудові півгодини колгоспників). „Неприпустиме відставання з засипкою насінних фондів у Харківській області. План засипки насіння виконало всього на 18%... Такий же незадовільний стан з засипкою насінних фондів у баг-

атьох господарствах Київської області“.

Репортаж з Черкаської області „Комбайни простоюють“. Простою комбайнів по Черніобайському районі досі сягли колосальних розмірів... В інших районах погоди умови склалися так, що хліба одночасно вистигли на всій площі, а техніка підготована слабо... В цьому репортажі розповідається і про приєднання „згорі“ агронома Я. Ременика, який „не розбірався з ділом, наказав негайно сносити 13 гектарів злого гороху на зерно. Грох скосили і він загинув, бо справді був злезаий“.

У дописі „Приймають і переробляють“ лікар Омеляненко з Дніпропетровська, що лікарі будували 5 років, надрістали, але лікувати в ній не можна. Чому? Бо, — читаємо в „Радянській Україні“ ч. 176, — „...прогніла підлога в дитячому відділі, через якийсь час у родильному. Два місяці тому впала частина стелі, і ми змушені провадити операції в непристосованому приміщенні. Нарешті провадили підлогу в гінекологічному відділі, в якому з чим його довелося закрити... На нашій зверхній і численні скарги трудящих просто не звертають уваги. Ця обставина і змусила нас звернутися до редакції“.

У статті „Осторонь великих проблем“ кореспондент „Радянської України“ Ященко розповідає про Інститут мінеральних ресурсів Академії Наук УССР в Сімферополі, який має вивчати мінеральні багатства Півдня України. Читаємо: „Замість того, щоб у співдружності з іншими науковими організаціями вивчати важливі проблеми, наші хеміки дублюють давно вже вивчений матеріал“.

У замітці „Вирок виноваго“ повідомляється про прилюдну смерть і розстріл двох промисловців за спекуляцію „важною у великих розмірах“.

В замітці, звичайно, нічого не говориться про те, що в СССР, зокрема в Україні, спекуляція є річчю кримінальною, бо вона є одним із засобів ратушки населення, приреченого на постійне недоживлення. Нарешті в кінці цього „тувинського“ числа знаходимо повідомлення „Телебачення“. Крім телевізійного фільму „Перлина“ та дитячої програми, того дня, тобто 28-го липня 1961 р., київська телестудія передала глядачам „шасливий Український“ наступний програми: „Назустріч 22 з'їзду КПРС“, „Назустріч 22 з'їзду КП України“, „Коли виростають крила — телевізійний нарис про бригаду комуністичної праці“. Рішенням вчорашнього пленуму ЦК КПРС — „діл“. Нарешті о 9 годині вчора глядачі мали нагоду подивитися і послухати концерт. У програмі сказано „Концерт: „21.00. Концерт — Москва“.

Варто було б на еміграції видавати різні мови огляди „Що пише совєтська преса про Україну“ і розсилати їх до „Таймсу“, до „Фігаро“, до „Арібба“, до „Газет да ново“, до „Обсерваторе Романо“, до „Ді Санделі Таймс“ — до всієї великої преси світу. Тоді б використували совєтськими пропагандистами леготий, сенсуки та керівники Бюра санітарної освіти не мали б грунту під ногами у своїх заявах про „квітучу Україну“.

С. Монад-Олександрович ветер. лікар.

ЩЕ ДО 40-РІЧЧЯ УВШ У ЛЬВОВІ

В 1920 - 21 рр. галицьке студентство, здатне до ризиків, фронтально першій світовій війні, вернувшись до своїх довголітніх воєнних мандрівок додому. Повертаються ті, яких тифозний мля в 1918-20 рр. на Велкій Україні на перемолов, вертаються ті, яких доля дозволила оминати Кошукова (місцевість під Москвою, де москвичам Чка ліквідувала захоплення старшин УГА), повертаються також полонені з Італії та із залопа „Ятійо“ Туколі.

Наслідки програної війни цїтнула й українське студентство. Поляки в своєму поході на „зніщєнє Русі“ ліквідуєть українські катедри на Львівському університеті та оголошують „номерус клявєш“ для українців. У відповід на це українське студентство на своєму Крайовому З'їзді у Львові проголосило бойкот високих польських шкіл, вибравши Українську Студентську Раду (УКСР-у), поручив її організації Українських Високих Шкіл у Львові та змивав все студентство під польською окупацією до боротьби за Огніще Української Культури у Львові. Загал українського громадянства прихильно прийняв рішення студентства — дас йому повну моральну і матеріальну поміч. „Зредукуючи“ поляками українські професори Львівського Університету, визначні правники, інженери, лікарі та професори гімназій прихильно прийняли запрошення студентства оформити наукову сторічку УВШ. Так розпочалась „Воротба за Огніще Української Культури“ у Львові — описана докладно Квєстором УВШ Василем Мудрим в брошури під тою ж назвою.

Скількість студентства, яке „перейшло“ через УВШ, поділять до 4.000 — найбільше число вписаних (до 2.000) в 1923 р. Як завжди в житті, так і тут не обійшлося без прикрого явища. Незначна частина студентства, ігноруючи ухвали Крайового З'їзду, задивлена в скорі здобуття „хліба насущного“ дезертирує. Одні з них виїжджали на студії за границю (Прага, Відень, Грац, Даміг, Берлін) а другі вливаються на бойкотів польських високих шкіл. Перших студентство УВШ толерує, бо ті бодей повинувалися головному резолюції Крайового Студентського З'їзду, натомість до других ставиться майже вороже — оголошує супроти них товариський бойкот, внаслідку якого вони були виключені з організованого українського життя. Без сумніву, які не можна уважати поступком тих друзів, що якесь „хрувяду“, бо і з радів їх мійшли визначні українські громадяни, які себе вповні регабілітували.

Визначні провідники студентства УВШ нині не живуть. Між ними два останні голови УКСР-и, д-р Лев Глинка та Дмитро Квасиня — перший визначний держотний діяч, другий — кооператор.

Вез сумніву наука на УВШ підбувалася в умови „підпільної“ — поляки збільшили кадри своєї тасмної поліції та слідили, а викрапав місце наших викладів, розталяли нас, конфіскуючи при тому наші записки і книжки. Не обійшлося і без арештів за „опур владан“. Найбільше утискиєся медицина, техніка та права — ті правники здавали свої іспити, а „філософи“ —

звичайно, як філософи на всіх університетах.

Між „зоологів“, служали викладач проф. д-р Л. Раковський, якого так в його помісників, де гостинна його дружина чай-стий сад“ у цій статті подає він досі незгаданий епізод із життя Шевченка.

Між спогадів залишилися з обидової пори в студентській харчівні в Академічному Домі. Там кїпало студентське життя, там на побіжний „депєр“ наші студенти - хористи співали пісень, були чудові тенори і басы, до перших належав замескальтий нині у Вінніпегу Федь Мучий. На піддашші Академічного Дому працювала студентська тайна „друкарня“ — циклопостіль. Треба підчеркнути, що значне число студентів УВШ були активними членами Української Військової Організації (УВО), — переважно бушні військовики. Загал студентства, мимом того, що не був охопленний в якісь організації різьки Націонал - Демократичної Партії, симпатизував з програмою цієї партії. Звємєнтовані і активні діячі три гуртки: націоналістичний, радикальний та комуністичний. Останній мав мільйон „активістів“ (між ними сина проф. Масляка), який „український курс“ на Великій Україні з одного боку, а сильний тиск на все українське життя зі сторони „мощарство“ Польщі з другого боку улегшував знаходити симпатиків. Ця українська і той тиск спричинилися до вїзду наших студентів не-комуністів, як, наприклад, сина вадотно-го громадського та політичного діяча о. Онискевича, „клерікал“ д-р Петро Сосєнко та ін. Іх всіх з часом москвичі саптралі злікували як „буржуазних націоналістів“. Мені ближче відомо про діяльність студ. гуртка радикалів, з яким я співпрацював у Т-ві „Луг“. Передо мною „Соколи“ і „Січі“ поляки злікували, а це були однією організації сільської молоді. Шоб дати якісь органіційні рамки для сільської молоді, львівський адвокат д-р Роман Дашкевич, активний організатор „Січей“ і потім вадатний старшина київських Січових Стрілців організував руханкову - пожежні товариства „Луг“.

Студентський гурток радикалів став йому до помічі. Кожної неділі і свята студентів і студентки того ж гуртка виїжджали на села львівського повіту і там на майданах, при старій „сикавці“ (поліційна профілактика) навчали дівчат і хлопців „тих багтьків ми діти“. До гуртка тих же належали виключно „діти села“, не лише тому, що знаючи село уважали за Богу справедливості віддання поміщицької землі в безплатну власність селян, але і з симпатії до пон. д-ра Лева Радичинського, тодішнього голови Радикальної Партії, який при кожній нагоді „грозив“ студентство за його „аполітичність“, кажучи: „...Він не мусить бути конче радикалом, але інтересується політичним життям, вливається в руло політичного життя, бо жив по нас має ставати провідником народу“. Пок д-р Лева Радичинський не був радикалом - ортодоксом, типу Трильовського, він, знаючи великі заслуги духовенства в розбудженні галицького села, шанував і цївав духовенство і своїм співпрацівцям вповновав ті думки. Покійний не міввав релігію з політикою. Взагалі, в його характері було багато шляхетних рис і ми його за це шанували і любили.

По самоликвідації УВШ, як до знову „устоять не було сил“ — студентство УВШ пішло ішими шляхами. Одні пішли на працю в кооперацію та ішими українські установи, другі виїхали продовжувати свої студії за границю, а треті вписалися на польські високі школи.

Елліотт, а далі, з горька на горько, через цитривий, пожаранчотий, авокадотий та інші сади, через безмежні помідорові плятації наблизилися до Ескадїдо, — світового центру продукції помаранч, цитрини і авокадо.

Незабути враження залишав час переїзду між садами авокад і помаранч, де гарні, темнозелені дерева шаросердечно простирають до нас свої галузі, густо обвішані дозрілими, золотими овочами.

Значня, коли сонечко щойно виглянуло з-за обрїю, наша трійка була вже на дорозі до наймодернішої і найбільшій в світі астрономічній обсерваторії, що знаходиться на горі Паломар, яких 67 миль від Сан Дієго, на висоті 6050 стїп над рівнем океану. Незабаром минула ми Місїну Долину, піднялися на широку високогірню з розташованими на нїм морськими „зешпільними“ командами

Елліотт, а далі, з горька на горько, через цитривий, пожаранчотий, авокадотий та інші сади, через безмежні помідорові плятації наблизилися до Ескадїдо, — світового центру продукції помаранч, цитрини і авокадо.

Незабути враження залишав час переїзду між садами авокад і помаранч, де гарні, темнозелені дерева шаросердечно простирають до нас свої галузі, густо обвішані дозрілими, золотими овочами.

Ю. Дистропий

КАЗАХСТАН І ШЕВЧЕНКО

Сабіт Мканов, автор з Казахської ССР, вісник у „Комуністі України“, за лютий ц. р. статтю п. з. „Квітучий сад“ у цій статті подає він досі незгаданий епізод із життя Шевченка.

Як відомо, царський уряд в 1847 р. заслав Т. Шевченка до Новопетровської фортеці над Каспієм. Ця місцевість мала казахську назву Мангыт-стад, що означає „тісяча рібальських землянок“. Московські завоювання до здобутті Казахстану знищили ці землянки, а на їх місці побудували фортецю.

Під фортецею на східному березі Каспію зеленіє невеличкий гай, який тепер перетворено на міський парк. Директором цього парку був до недавня 75-літній Сатангул Тажиєв, Казах Сатангула — Тажиєв в час заслання Шевченка працював як чорноб в Новопетровській фортеці.

В час перебування на заслання Шевченко разом із Тажиєвим садив дерева на східній стороні фортеці, а потім підливав ті саджанки. З них по кількох роках утворився цілий гай. У 1857 р., по вїзді Шевченка з фортеці, Тажиєв поширив той гай утрос, а по його смерті син Сатангул — вшестеро. Тепер займає він площу на 6 гектарів і має бути збільшений до десятих гектарів.

Недавно в цьому парку створено Музей Шевченка, а район названо Шевченківським. Музей відкрив автор цієї статті Сабіт Мканов. На його звернення до українських письменників М. Рильського, М. Вахана і П. Тичини музей одержав поважне чєсло експонатів.

В цьому парку, що його засадив Поет, поставлено на терепашинковий постаменті майстерні роботи бюст Т. Шевченка невідомого автора.

В час, коли перебував там Шевченко, в Шевченківському районі жило 95% казахів, стверджує автор, але не порівнює з теперішнім станом, коли казахів у Казахстані залишилось тільки 40%.

Предки сучасних казахів, пише автор, боролися в мильному за свою свободу із Золотом Ордою, ірацями, з ханами Середньої Азії та москвичами паризьки.

Далі автор пише: „Можливо, що Шевченко не знав про Махалебета і Курманчау — (визначні казахські провідники визвольних змагань) — але, живучи десять років в тюрі про їх повстання проти подільного гніту: царського колоніалізму і гніту місцевих поневолювачів. Цінні діти пізнали побут і життя бідного малюнка Шевченка співчуть, що його символізували боші пригноблення казахів. У поета немає малюнка з життя баів...“

... В одному із малюнків Т. Шевченко показує, що сокира і пожар мійчили ліси, однак дерева зберігалися в пісках і серед каміньї. Нам уявляється, що сокира — це паразя, а пожар — його колоніальна політика. Вище згаданими малюнками Шевченко немовби показує, що хоч у казахів відбрани були царизмом і феодализмом країні землі, хоч і загнаний був народ в піски, то їм продовжував боротися за свою свободу

Шоб за такі слова автора не погляділи проті шерсті, він забезпечується вироблданкою залюю партії і урядові СССР. Він стверджує, що пророцтво Шевченка відносно казахів здійснилося: мовля, під пратором лєнїзму вони добилися „повної свободи“ і тепер „маршуют до вершин комунізму, широко розвиваючи свою економіку і культуру“.

Очевидно, казахи розуміють Шевченка по-своому і цїнять його за захисника до боротьби за справжню волю в своїй власній державі.

ВЕСНА І ЛЮНІСТЬ
З кожним днем
І все більше й більше деїту,
З кожним днем
[шедрімас весна,
Так ось неспішно в шєдрє літо
Перелєтєтьсє кїтїями вїно
І життя й почєтєсь другє
В красуванї жїтє на лєнах.
В медоноснїх неспокїй лугу,
У рум'яних аїлєх по саїдах.
Не зникєсь юнє багатокїтє,
Хочу я сказати, друзї, нам,
А з роками, як вєспє у лїто,
Переходїть
[глибше, в сєрцє нам,
ВАЛЄНТІНА УКАЧЄНКО

Центр Слов'янських Студій у Монреалі

Центр Слов'янських Студій у Монреаліському Університеті, що обіймає секції: російську, польську, українську, східно-європейську та підсекції: чеську, словацьку, естонську та південно-слов'янську, — входить у 14-й рік свого існування. Почавши в 1948 р. свою працю кількома викладачами при участі кількох професорів, Центр Слов'янських Студій у своїй програмі на рік 1961/62 включає 10 професорів, 10 допоміжних викладачів, 3 запрошених професорів та разом 102 курси та семінари в усіх секціях.

Серед викладачів Центру на 1961/62 знаходимо таких українців: о. д-р М. Залеський (керівник у російській секції), м-р В. Брилявський, д-р І. Федів та д-р Ю. Левичицький.

Центр Слов'янських Студій має на меті поширювати знання про слов'янські народи та культуру, а також сприяти культурним зв'язкам між народами.

Центр Слов'янських Студій приготував також викладачів, спеціалізованих на навчанні в гімназіях і в університетах. Він намагається відкрити студентам кар'єру в федеральній чи провінційній адміністрації, в збройних силах і в певних ділянках економіки чи професійної діяльності в формі: перекладчиків, інструкторів, експертів тощо.

Відкрити Центр Слов'янських Студій виконує важливе завдання, розвиваючи наукову діяльність про слов'янський світ, створюючи в цій ділянці компетенції спеціалістів, призначених на професорів в університетах чи на спеціальних наукових інститутах.

Центр Слов'янських Студій приготував кандидатів до таких сертифікатів, дипломів та ступенів:

- 1. бакалаврату філософії (В. А.);
- 2. бакалаврату літератури (В. А.);
- 3. бакалаврату філософії (В. А.);
- 4. бакалаврату літератури (В. А.);
- 5. бакалаврату філософії (В. А.);
- 6. бакалаврату літератури (В. А.);
- 7. бакалаврату філософії (В. А.);

Програма на бакалаврату філософії (В. А.) обіймає 120 кредитів, які можна отримати за чотири академічні роки. З тих 120 кредитів, принаймні 30 має бути з ділянки спеціалізації, яку студент собі вибирає з початку третього року студії. Курси відносяться до французької, англійської та слов'янських мов. Відвідування курсів обов'язкові. Студенти мають виконати всі праці, що їх вимагають професори, скласти кінцеві іспити принаймні з успіхом 60% з кожного предмету.

Бакалаврат спеціалізованих слов'янських студій має такі групи: а) російської, б) польської, в) української, г) слов'янської та української, г) слов'янської та української.

Крім кредитів із слов'янських предметів, кандидат на В. А. має мати відповідну кількість кредитів з французької мови, англійської мови, історії та географії Канади, математики, філософії, економічних наук, біології.

Сертифікатів вищих слов'янських студій є п'ять: а) загальний сертифікат, б) сертифікат східнослов'янських студій, в) сертифікат східнослов'янських студій, г) сертифікат східнослов'янських студій, г) сертифікат східнослов'янських студій.

Диплом слов'янських студій є призначений для студентів, які бажають спеціалізуватися в слов'янських студіях без одержання наукового ступеня. Кандидат має отримати 3 з вищезгаданих сертифікатів та представити звіт, оснований на особистих дослідах, тема якого з узгодження з директором Центру. Студії тривають мінімум 2 роки.

Ліценція літератури в слов'янських студіях обіймає 4 з вищезгаданих сертифікатів вищих слов'янських студій. Один із них можна застосувати до сертифіката з французької чи англійської мови. На літніх курсах Центру створено сертифікат російської мови, призначений для осіб, які хочуть вчити російську мову, як теж подібний сертифікат української та інших мов.

Щоб отримати докторат літератури, кандидат повинен мати ліценцію літератури, в програмі якого був принаймні один сертифікат із ділянки докторату. Кандидат має здобути разом 52 кредити з ділянки докторату (тут виключені теж кредити, здобуті для ліценції). Студії тривають мінімум 2 роки. При кінці першого року кандидат приготував і подає до прийняття тезу, згідно з нормами, обов'язковими при магістерській тезі, та здає загальний іспит із свого предмету. При кінці другого року студії кандидат приготував, предкладає до прийняття та публічно оборує докторську дисертацію.

Кандидати на М. А. Ph. D. можуть спеціалізуватися в таких ділянках: а) російській, б) українській, в) польській, г) слов'янській та українській, г) слов'янській та українській.

Кандидати на М. А. в слов'янських студіях, які мають ступінь В. А. загальний, мають здобути 44 кредити з слов'янських предметів та написати наукову тезу на приблизно 100 сторінок (тема має бути узгоджена з директором Центру). Для кандидатів, які мають В. А. в слов'янських студіях, кількість кредитів зменшена до 20.

Кандидати на Ph. D. в слов'янських студіях мають мати М. А. в слов'янських студіях, здобути 32 кредити, написати наукову тезу на приблизно 200 сторінок, перейти іспит з ділянки тези перед комісією, призначеною деканом, та оборонити публічно свою тезу.

На закінчення цього огляду подаю реєстр викладачів, які є в програмі Центру на 1961/62 рік:

На ступінь В. А.: українська мова I — 6 кредитів; українська мова II — 4 кредити; українська мова III — 2 кредити; Лабораторія української лінгвістики — 6 кредитів; українські переклади — 6 кредитів.

На ступінь М. А. та Ph. D.: Церковно-слов'янська мова — 2 кредити; Переклади і аналіз старих слов'янських текстів — 2 кредити; Методологія слов'янських дисциплін — 2 кредити; Соціальні проблеми слов'янського світу (семінар) — 2 кредити; Історія слов'янських і східно-європейських країн — 2 кредити; Історія, географія і економіка слов'янського світу (семінар) — 2 кредити; Слов'янські інституції — 2 кредити; Література і цивілізація східних слов'ян (семінар) — 4 кредити; Народні слов'янські традиції — 2 кредити; Українська філологія — 2 кредити; Українська література (модерна поезія) — 2 кредити; Українська цивілізація — 2 кредити; Етнографія й історія східно-європейських країн (семінар) — 4 кредити; Східно-європейська цивілізація — 2 кредити; Нарис історії економіки та геополітики СРСР (семінар) — 2 кредити; СРСР (семінар) — 4 кредити; Литература історія (семінар) — 2 кредити; Слов'янська філологія (семінар) — 2 кредити; Історія і політичні та соціальні проблеми слов'янського світу (семінар) — 4 кредити.

Викладачі в академічній програмі 1961/62 починаються 14. вересня 1961 р. Виписи вже тривають.

Ю. М. Левичицький

Сан Франціско в поклоні Т. Шевченкові

В неділю 30 квітня ц. р. далекий захід Америки в Сан Франціско відзначив свято 100-ті роковини смерті Т. Шевченка. Дбайливо підготувала академія відбулася в гарній залі Каліфорнійського Клубу при Клей-вулиці. Програми на академію були видані репрезентативно в англійській мові з портретом та коротким вступом про Поета. Англієць читав доповідь з цього, що Шевченко був національним бардом; закликав народ до боротьби за волю; за вір визволення України подавав президенту Вашингтона з його новим і праведним законом; був за свою творчість засуджений на 10 літ заслання в заслуженому писателі і мистецтві.

На Академію прибули не тільки майже всі українські міста, але і околиці і навіть з місцевості віддалених 100-200 миль від Сан Франціско. Було також поважне число чужинців.

Соті роковини організували разом всі існуючі Т-ва міста: Відділ УККА, Т-во Прихильників УНР, Союз Українців, Відділ УНС — так, що свято мало характер загально-національний й об'єднувало українців цілої соборної України.

Програма Академії складалася із 2-х частин. На першу частину зложилися промови, декламації і хори, на другу виступи відомих в Сан Франціско солістів.

Вступним словом відкрив Академію голова Відділу УККА д-р В. Орєнчук. Він підкреслював значення творчості Поета на розбудження національної свідомості українських народних мас.

Реферат проф. Ю. Камеєцького був присвячений актуальній темі: Державницький світогляд Шевченка. Прелегант з'ясував вельми важливу роль Поета не тільки в поширенні національної свідомості, але і в створенні української держави.

Друга частина програми була справжнім бенкетом для любителів пісні. Виконали її знамітні солісти: п-ні Задорожна, яка співає оперні українські пісні награв на платівку фірма "RCA Victor". А. Д. Поєм, відома в Сан Франціско з виступів в операх і на концертах та проф. В. Чайковський, професор Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові. Акомпаніювали двоє молодих чоловіків і жінки, але вже поважно завантажених піаніст І. Вовк, абсолюте музичної школи в Парижі.

Солісти відспівали ряд пісень із творів Шевченка, народні пісні та деякі із опери Гайдики і Глюка.

Наддаток до програми на фортепіано дав присутній на академії проф. музичної школи з Лівермор Е. Мослюк.

Присутні були захоплені виступом солістів. Невгасимим оплеском не було кінця і співаки були примушені до наддатків.

Учасники цього небуденного свята в пам'ять нашого національного Поета розходились скріпленими на душі, з вірою, що пророцькі слова Шевченка стануть незабаром дійсністю та що ми діждемося свого українського Вашингтона з новим і праведним законом.

Ю. К.

День Шевченка в „Черні“

Для 6-го серія ц. р. українська осела Черче відзначила День Шевченка. Дітячий хор під керівництвом п. Калінін Чічки відтворив сценічний образ, що його саме на той день склав ред. Л. Левичицький (Катруся Паточка) і хлопчик (Юрко Фенчин) читав „Кобзаря“ та розказував собі, хто такий був Шевченко. В трійку — це з одного дівчинкою (Уля Майстренко), вирішували свято відзначити сьогодні День Шевченка. Прикрашують квітами образ молодого Тараса, а тимчасом входить гурт дітей, що пригладяться образів. Діти устальюються і співають „Садок вишневий“. Далі чергуються декламації.

Кредитів; українська література XIX ст. — 2 кредити; українська література романтичної епохи — 2 кредити; Історія Русі (Тришківський) — 2 кредити; Сучасна Україна (семінар) — 2 кредити; Географія СРСР (фізична) — 2 кредити; Географія СРСР (людська) — 2 кредити; Соціалістична держава — 2 кредити; Соціалістична економіка — 2 кредити.

На ступінь М. А. та Ph. D.: Церковно-слов'янська мова — 2 кредити; Переклади і аналіз старих слов'янських текстів — 2 кредити; Методологія слов'янських дисциплін — 2 кредити; Соціальні проблеми слов'янського світу (семінар) — 2 кредити; Історія слов'янських і східно-європейських країн — 2 кредити; Історія, географія і економіка слов'янського світу (семінар) — 2 кредити; Слов'янські інституції — 2 кредити; Література і цивілізація східних слов'ян (семінар) — 4 кредити; Народні слов'янські традиції — 2 кредити; Українська філологія — 2 кредити; Українська література (модерна поезія) — 2 кредити; Українська цивілізація — 2 кредити; Етнографія й історія східно-європейських країн (семінар) — 4 кредити; Східно-європейська цивілізація — 2 кредити; Нарис історії економіки та геополітики СРСР (семінар) — 2 кредити; СРСР (семінар) — 4 кредити; Литература історія (семінар) — 2 кредити; Слов'янська філологія (семінар) — 2 кредити; Історія і політичні та соціальні проблеми слов'янського світу (семінар) — 4 кредити.

Викладачі в академічній програмі 1961/62 починаються 14. вересня 1961 р. Виписи вже тривають.

Ю. М. Левичицький

Молодечі табори — важлива ділянка на шляху збереження української молоді

„Тут природа нас очікує, Наші друзі помагають — Сонце, вітер і вода.“ Такі слова пісні, яку склали дітвора молодішні ланки табору Ю-СУМА (Міннеаполісського відділу) в Александрії, Міннесота.

Розміщений табір в Сейто-Парку над мальовничим озером Карлос, на північному заході Міннесоти. І дійсно, адалалося, що кожна людина, що беріть тут усміхалися до своїх старих приятелів, бо вже третій рік приймають вони їх в свої обійми.

30-ро юнаків та юначок з їх-вихованками розмістилися вруччю в нових дерев'яних бараках. Відправлено молено. З батьківським застереженням промовляв отець Дорош до дітей, поважаючи їх слухати старших, щоб з безпечним відпочинком пов'язати й користь.

Зав'язано кипіла праця перші дні — спорудили зі стругної берези майдан для прапора. Під маштом виклали гарно тризуб, і табір вже зовнішньо подібний до українського. А оці наші малюки — хтось уже знайшов черепашний панцер, пташиний пір'я. Кішечки їх вже наповнені „цінними“ скарбами — камінцями... А скільки ще цікавого попереду?

Природа й погода якнайліпше сприяли нам. І ми щиро віддавали дань пекучому сонцю та прозорій воді.

Спортивні та теренові гри, відпочивання, прогулянки, по дорозі, вивчення нових пісень, віршів, загадок, гупірки про Т. Шевченка, читання його творів, праця над мапою та укладання гербаріїв та колекції заповнювали час докопоти. А треба й на кухні докопоти. Бо й там можна чогось навчитися...

Темне зоряне небо і на тлі його вогняні язики таборової ватри, які немов хочуть про-світити нашу ділянку життя.

К. Філіпович

Вісті з Каліфорнії

АНТИКОМУНІСТИЧНИЙ ТЕЖДЕНЬ С. В. Поріт, посадинок міста проголосив у Лос Анджелесі „Антикомуністичний Тиждень“ 28 серпня — 3 вересня з метою поборювання комуністичної ідеології шляхом пізнання, особливо молоддю. І згубою для людства докторів. Проголошено також „Тиждень Книг з Америки“ (12 лист. — 19 лист.) для збору добрих книжок та їх розповсюдження в боротьбі з комуністичною пропагандою. Підтримуючи посадинок, також місця рада включилася в акцію, звертаючись до населення з закликом бути постійно пильними та протиставити комуністичній інфляції в усіх ділянках життя.

СВЯЩЕНИК У НІЧНОМУ КЛЮБІ

38-ми літній священик Мал-колім Вайд, відомий як своїх релігійно-виховних проповідей серед відвідувачів барів і кафе в Колорадо, особливо серед студентів, прибув до Каліфорнії на відвідини своїх матері та отримав дозвіл на проповідь в одному нічному клубі біля „Сансет Тріп“, переповненому постійними його відвідувачами — голливудськими „зв'язками“ й артистами. Коли замовляв дирижера оркестру, Вайд говорив до присутніх про життя, Бога і любов, і в клубі настала тиша, якої не було в тому приміщенні в нічну годину за все його існування...

ЗАГИНУЛО 3,546 ДІТЕЙ

За минулий рік в самому лише Лос Анджелесі убито в автомобільних катастрофах 3,546 дітей у віці від 5 до 14 літ. В числі жертв 1,013 дітей пішоходів, 624 тиж. що їхали роверами і 1,908 були пасажирами в автобусах.

ОТРУЯ ДІЯ СТУДЕНТІВ

Не дивлячись на масові протести батьків студентів каліфорнійських середніх шкіл та широку акцію преси проти тислітвілювання про комуністичних фільмів про життя за залізною заслоною в школах, кінно-залах, чинники з відділу виховання на своєму останньому засіданні більшістю голосів (2 до 5) не підтримали голосу народу і визнали за можливе таке висвітлювання. Газети переповнені обуреними читачами, один з них пише так: „Перед 2-ю світовою війною, коли Гітлер хотів поновити всю Європу, Голлівуд продуктував багато фільмів антинацистського і антиімперського характеру. Сьогодні ж, коли Хрущов збирається комунізувати весь світ, ми наповняємо наші школи комуністичною пропагандою і Голлівуд не продуктує фільмів, в яких розкривав би комуністичну конспірацію...“

Іван Овечко

Обидві західно-німецькі суперницькі партії, Християнсько-демократична і Соціал-демократична, призначають собі засідку, щоб до Берліну приїхав бундесканцлер Ліндхольм. Соціалісти твердять, що спричиняє це лист соціалістичного посольства Західного Берліна Вілья Брандта, а християнські демократи — що ідею поїздки до Берліну член американського уряду, представник Президента, подав західнонімецький посол в Вашингтоні, д-р Вільгельм Гресс. Справа голосує у зв'язку з виборами, що відбуваються в Західній Німеччині 17-го вересня ц. р.

Президент Східного Німеччини конгресу в Женеві д-р Нахум Гольдман заявив, що світове життя переживає різку кризу, маючи загрожене існування самостійної національної культури, посеред народів, де жиди знаходяться в меншині.

Син іде слідами батька

Богдан Новаківський

За дуже радісне явище треба уважати факт, що рідні нашої інтелігенції не топили, а навпаки, — зростають. Оце з приємністю доводиться відмітити, що Богдан Новаківський, син д-ра Садокі та Івана Новаківських, з Джерзі Сіті, Н. Дж. закінчив з успіхом Мілітарну Академію у Пітсфілді, Н. Я. і тепер задумує студіювати медицину, поступивши до Сітон Голл Юніверситі.

Д-р І. Новаківський, який перейшов тверду школу в молодості, а за Польщі не були йому чужі тортури з ослівленням Веревою Картузькою включно, любить завжди похвартувати на тему минулого і каже: — „Що правда мій син не матиме змоги перейти такої твердої „патріотичної заправи“, як я і йому доводиться перейти дещо з того у „салюнових умовах“... Натяк на те, що Богдан Новаківський перебуває тепер на Курсах Українства на Союзиці, що стають з року на рік все більше популярні.

Риск нараджується з Стивенсоном і Гаммершилом про нову сесію ООН

Нью Йорк. — Державний секретар Дін Риск мав приїхати в понеділок 28 ц. м. до Нью Йорку на наради з амбасадором ЗДА при Об'єднаній Націїх Адлем Стивенсоном і з генеральним секретарем ООН Дагом Гаммершилом, над справою, що стосуються на денному порядку звичайної сесії Генеральної Асамблеї, яка починається 19 вересня ц. р. За твердженням часописів, ці розмови не будуть стосуватися теперішнього конфлікту довкола справ Німеччини й Берліну, бо західні держави тим часом не хочуть зголошувати в цій справі сквати проти СРСР. Головними точками тих розмов мають бути такі справи в денно-но порядку найближчої сесії ООН, як міжнародне розроблення, справа припинення атомних дослідів, справа міжнародної адміністрації міжлітнім обширом для мирних цілей та питання про допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, як теж пов'язування Совєтських справ до Об'єднаних Націй Мавританії і Зомішній Монголії. За попередніми газетними твердженнями, американський уряд прихилився до аргументів Вільного Китаю і відмовився від свого попереднього рішення визнати комуністичну Зомішню Монголію та підтримувати її подання на прийняття до Об'єднаних Націй.

3 глибоким є сумом співчуттям Рідних, Приятелів та Знайомих, що в четвер, 17-го серпня 1961 р., в трагічній смерті відійшов від нас у Вічність, на 69-му році життя, ПОЛКОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ

Михайло ЄВТУШЕНКО

учасник Визвольних Змагань і Зимових Походів, Лицар Орденів Залізного Хреста та Хреста Симона Петлюри.

Поховор відбувся в понеділок, 21-го серпня 1961 року в Милвок, Вісконсин.

Дружина — СТЕФАНІЯ Син — ДАНИЛО

В БОЛЮЧУ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ Найдорожчого і Незабутнього СНА, БРАТА І ШВАГРА

бл. п. Юрія Андрія РАБІЯ

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ І ПАРАСТАСОМ

відбудеться в СУБОТУ, дня 2-го ВЕРЕСНЯ 1961 року в год. 9:00 ранку в ГРЕКО-КАТОЛИЧНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ЮРА при 7-й вул. — в НЬО ЙОРКУ.

Цією дорогою повідомляю і запрошую ласково на Богослуження всіх Родичів, Друзів, Приятелів і Знайомих і всіх Тих, кому дорога Ного пам'ять, а Тих, що ділять відділь від Ного життя, прошу про щирі молитви за спокій молоденької і невинної Душі Юраша.

ОЛЕКСАНДРА — мама ТАНА — сестричка ІГОР — швагер і Родина

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВКУ з кольоровими ілюстраціями.

Виходить кожного місяця у Видавничстві „СВОБОДА“ загодами Українського Народного Союзу.

Редатс Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА у ЗДА \$4.00 У інших країнах — рівноцінна ціна суми. Ціна окремого числа 40 центів.

Адреса: „СВОБОДА“ — „VESELKA“ P.O. Box 346 — Jersey City 3, N. J., USA.

НАЙБІЛЬШ ПОПУЛЯРНА КНИЖОЧКА МІСЯЦЯ.

Кожний місяць — це щадина книжка. Шукайте приємності в тому настрої, який приходить від зросту заощадженої готівки. Починайте збирати готівкові резерви постійними вкладами на банкове conto з сьогоднішньою платнею.

Банкова обслуга в цілій окрузі вже понад 100 років.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

Deposits Insured up to \$10,000.00 By The FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

BULLARD VERTICAL TURRET LATHE
Повний досвід. Постійна праця.
SUPREME KNITTING MACHINE
Mr. Stanton — VI 6-6500

ВАКАЦІЇ

MIAMI, FLORIDA — масно до винайму 37 мебел, апартаментів з кухнею, з повним устаткуванням, на тиждень, місяць і цілий сезон. Близько моря та скелів.

TARANDA VILLAS
684 N.E. 85th Street
Miami 38, Florida
Tel.: Plaza 8-1078

НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ МОЛОЧНА ФАРМА
на 35 акрів, 430 акрів землі. Три (3) милі від міста Athens, Ga. Зголошення слати на адресу:

Gregor REDKA
Venice Avenue
BRISTOL, Pa.
Tel.: ST 8-9551

Купуйте в підприємстві, що оголошується в "Свободі"

REAL ESTATE

НА ПРОДАЖ

2 нові ДОМИ — рання, один біля другого, площа 50 X 100 в місті S. Bound Brook, N. J. Howard Ave. 3 великі спальні, великі ванни, кухня і їдальня, кабінети і підваловані козирки ланчів, великі ванни, газ, орієнтована, гаряча вода, 1/2 бл. від великої річки Raritan River, автобуси і шкільна українська і американська, біля української церкви св. Андрія та Українського Села. Великі вигоди. Ціна \$15,000. Телефонуйте в кожну пору — Sommerville, N. J. — RANDolph 5-3920

SUPERIOR REALTY AGENCY

Спеціально 8 1/2-ми. DIM, Brinkerhoff St., Jersey City гаражі, околиця паролі української церкви св. Петра і Павла і парафіяльної школи. Добра сусідність і чудове купно. Call Federal 9-8716. Питайте за Miss GANNON

ПАРЦЕЛІ — акрові або більші

LEXINGTON — HUNTER, N. Y.
Чудово положення, в найкращій околиці Кетскілівського гір. Заповнена джерельна вода. Телефонуйте — в тижні Jersey City, N. J.: HE 3-0993, в суботу і неділю: Lexington, N. Y. — 4574, або писати: Lexington, N. Y. — P. O. Box 63

Український АВТО-ГАРАЖ в Ньюарку!

R. P. M. AUTO BODY SHOP & WELDING CO., Inc.
451 Fairmount Avenue — NEWARK, N. J.
Tel.: BI 8-2739
Солідно, факшно і швидко працюємо! Малюємо навіть найбільш ушкоджені авто. Безплатна оцінка для читачів "Свободи".

Найкращий подарунок

на УРОДИНИ
на ІМЕННИЙ
— ЦЕ —
ШЕВЧЕНКОВІ ДУМИ І ПІСНІ
SHEVCHENKO'S THOUGHTS AND LYRICS
ДВОМОВНЕ ВИДАННЯ:
поетів українського оригіналу на парастих сторонах, а на парастих — в англійському перекладі.
Гарний формат, на добром папері, сторін — 111.
ЦІНА: в твердій оправі — дол. 1.50
в м'якій оправі — дол. 1.00
Замовлення слати:
СВОБОДА
P. O. Box 346 — Jersey City, N. J.

← НОВА ПОЯВА →

книжка невідомої досі на еміграції підпільної письменниці М. ДМИТRENKO (псевдо), яка загинула в бою з есдестами в Карпатах 1949 р., книжка, яка вкотре по своїй новизні здобула якнайкращі рецензії преси —

МИХАЙЛИК

Оповідання про юного повстанського розвідника

з передмовою про авторку і портретом роботи мистця М. ЛЕВИЦЬКОГО, з численними ілюстраціями мистця В. ЗАЛУЦЬКОГО.

МИХАЙЛИК — продовжує що галерею дітей-героїв у нашій літературі, що їх започаткувала своєю "Маруся" Марією Вовчок, а Борис Гринченко своєю "Олеся". Появу цієї книжки треба привітати, як справді важливу в вибитковий час, як заступника на окрему увагу передусім наших вишивальниць і батьків. — Ціна: \$ 1.00.

СВОБОДА — BOOKSTORE
81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J. USA

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ НА СОЮЗІВЦІ

(Закінчення зі стор. 1-01)

дію і слова якого підхопили також численні з публіки, і в тому ж часі понад три десятки курсантів, подячених в повні українські національні костюми від п. Бражника з Нью Йорку, почали парами підходити до пам'ятника. Перша пара складала біля пам'ятника великий кіш живих квітів, а далі пари, підступаючи до пам'ятника повільно, з найбільшою пошаною, складали на підмурівку доволі високого вазонки квітів. Під час цієї церемонії, як і останнього співу "Молитви" з опери "Запорожець за Дунаєм" Артемівського у викон. Миросла Скали-Старицького в супроводі хор, зокрема при слові про "Батьківщину в чужині" та молитви, щоб Господь давав побачити Рідний Край", в очей багатьох принах білих сльоз. На закінчення п. Писин Лисогір дякував артистам, декламаторам, аккомпаніаторам, диригентів і хорів, як і усім прийнятим за участь в цих Шевченківських Днях. Аранжером виконання програми цих двох Шевченківських днів був артист Пінот-Рудакевич, що співпрацюючи з упр. радами оселі, Данилом Слободяном і Володимиром Квасом, подбав також про влаштування і відвідування корабля сцени і естради. Свій вклад для успішного проведення Шевченківських Днів дали учителі курсів українського мистецтва професори В. Стецюк, Ів. Близник і Мирон Куропас та Галина Савчук, як і п-ні Іванна Цілик та всі курсанти і працівники Союзівців.

3 діяльності Денверської групи УВАН

Впродовж літа 1961, в порядку виміни викладачами між американськими університетами, відомий молодий український історик д-р Любомир Винар, з Клівленду, член УВАН і НТШ, був запрошений, як професор-гость, до Денверського університету на виклади для його слухачів.

Користуючись з перебування д-ра Л. Винара в Денвері, Колорадо, дня 12 серпня 1961 відбулося чергове засідання Денверської Групи УВАН, на якому під головуванням д-ра Бориса Вавричука, д-р Винар виступив з доповіддю на історичні теми.

В першій доповіді — теоретичного характеру — д-р Л. Винар порушив "Проблему об'єктивності в історичному дослідженні". Після відповідного вступу, класифікації її обговорення матеріалу доповіді прийшов до висновку про шкідливість для наукового дослідження і політики суб'єктивізму і вартість об'єктивізму, на довшу мету, як загальну.

В другій доповіді — розвідка використав всю дотеперішню літературу предмету, крім того вона багата новими першо-джерельними матеріалами, що їх здобув д-р Л. Винар, і в той спосіб став поважним вкладом в українську історіографію. Праця д-ра Л. Винара особливо важлива, тому, що він є представником молодого покоління українських дослідників. Це забезпечує тяглість в українському культурно-науковому процесі.

Особа доповідача — гостя в Денвері й цікаві заповідні ним теми спричинили до того, що засідання відвідала більша кількість слухачів, як на денверських обставинах, з яких 7 осіб взяли участь в обговоренні згаданих цінних доповідей.

Л. Б.

Короткі Вістки

● Єдиним західним берлінським поліцейським дозволено відвідувати Східний Берлін, є робітники в Східному Берліні. Кількох із них, що мали додаткові особисті довідки з Західного Берліну, які вможливили б східним берлінцям, як і їм мешканцям Західного Берліну, втекти з Східного Берліну, арештовано і засуджено на довічний в'язничий термін. На сім років в'язничий засуджений Євген Шмідт, який приніс своїй речі в Східному Берліні сфальшовану довідку, щоб вона могла втекти разом з ним.

● На кордоні до Східного Берліну комуністи вперше в історії того міста зупинили автобус з альянськими вояками, що хотіли оглянути місто. Комуністи твердили, що кожний вояк зокрема мусить мати пошану передусім якійсь особі, не можна дістати. Після односторонньої сварки — перепущено автобус.

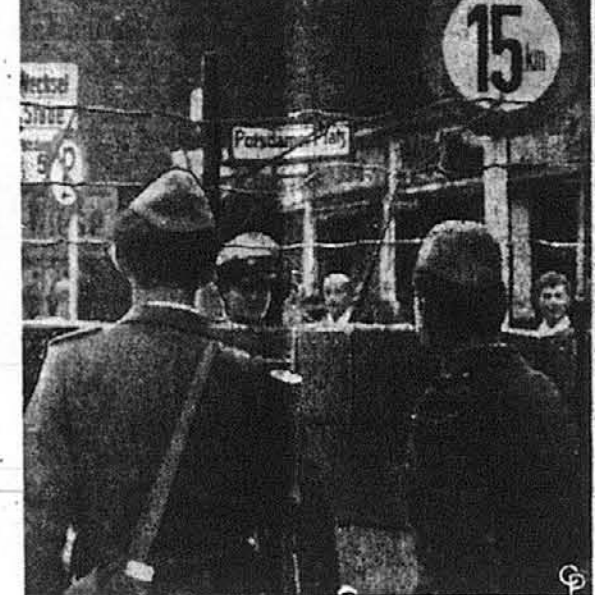
● Уряд Ізраїлю і натуралізації ЗДА відновили прохання вчителя Едварда В. Сітлера з Лонг Аленд прихилити йому знову американське громадянство, що його він був зріс під час другої світової війни, перебуваючи на службі в гітлерівській пропаганді. У відмові стверджено, що д-р Сітлер недостойний американського громадянства. Після війни Сітлер вернувся до ЗДА і був прийнятий на службу вчителем в деяких коледжах.

● 59-літній Іда Зігман мешкала в домі, що його фронтонні двері виходили на вулицю, яка пролягала поміж Східним і Західним Берліном. Комуністичні поліцейські забили дошки на фронтонні двері, пробилиши їх іх через підпілля на бічну вулицю. Пані Зігман подала в таку розлуку, що викликала через нікого на західно-берлінську сторону лакунок з своїми документами, потім вийшла на 3-й поверх і кинулася вниз з сходової клітки та загинула на місці. Подібних трагедій так багато: газети принесли епітети молодій парі, пониженої в Західному Берліні, яка поперездротну заступу говорить з заплаканою матір'ю молодого.

● Німецький соціал-демократичний професор, що вони закрили всі свої партійні домівки в Східному Берліні, щоб не наразити своїх членів на переслідування.

● ЧЕРЕЗ ПЕРІОД СЕНСІВНО ПІДІЙТИ У ЛЕГКИ СПОСІБ, КУПУНТЕ СВОІ ВОДИ

В ОБМУРОВАНОМУ І ПОЗДРОТОВАНОМУ БЕРЛІНІ

Східнонімецькі поліцейські (обернуті плечима) сторожать біля побудованого ними муру і дротинних засік, якими комуністичний режим відгородив Східний Берлін і Східно Німеччину від впливу вільного життя в Західному Берліні. По другому боці муру в панні західнонімецький поліцейський.

Англійський прем'єр переконаний, що війни за Берлін не буде

Лондон. — Англійський прем'єр Геролд Мекмиллен заявив в минулу суботу журналістам, які перехопили його в дорозі на гольфове поле в Шотландії, що хоч міжнародна ситуація "дуже тривожна", але війни не буде, бо "ніхто не хоче воювати". Він признав, що коли б не було новітніх родів зброї для масового винищення, то війна була б імовірно вже вибухла, але так було б 50 років тому, а не тепер. Тому, що в ситуації не зайшло ніяких поважних змін, він, Мекмиллен, не сидить в Лондоні. Однак він заперечує, що стоїть в постійному телефонічному і телеграфічному контакті з членами свого уряду та міжнародними чинниками та що саме на другий день мав призначу зустріч з англійським міністром закордонних справ, лордом Гюмом, там же, на гольфовому полі в Гленіглі в Шотландії.

Мекмиллен жартами звернувся до Хрущова "грас гольфа" над Чорним морем і що це заспокоюючий знак. Англійський прем'єр покликався на безперервні наради західних дипломатів у Вашингтоні над далішим ходом Берлінської кризи. — За газетними інформаціями, державний секретар Дін Раск перів у минулу суботу нову нараду з амбасадорами Англії, Франції і Західної Німеччини, при чому прийнятим були також секретар оборони Роберт МекНамара і державний Президент для справ безпеки, Джордж Ванді. Газети твердять, що рішення, щоб західні амбасадори в Москві не втручалися, які існують шанси успіху західно-східної конференції в німецько-берлінській справі. Далі, брано буцім-то на увагу нове скріплення військових сил Заходу в Західному Берліні, щоб перестерігти Советів та даліше скріпити мораль німців і берлінців. У нарадах усі західні альянти буцім-то погодилися щодо двох принципів: 1) східно-західно конференції в справі Берлінської кризи треба відбутися 2) невдача такої конференції ще більш загострила б ситуацію.

Індекс цін збільшився на 0.4 відсотка і виносив 128.1 відсотка

Вашингтон. — Департамент праці повідомив, що індекс цін в місяці липня ц. р. виносив 128.1 відсотка, на 0.4 відсотка більше, як в червні ц. р., на 1.2 відсотка більше в порівнянні з липнем 1960-го року. На річне збільшення мав вплив зріст витрат на різну працю (напрями) і на лікарську опіку. На збільшення коштів прожитку в липні ц. р. вплинуло збільшення цін на харчі. Статистичний комісар

в департаменті праці Роберт Дж. Масер заявив, що немає познач загальної інфляції, хоч і признав, що збільшення індексу цін в одному місяці на 0.4 відсотка сталося і внаслідок ожикнення в економіці після недавньої рецесії. Індекс цін встановлюється на основі цін на 300 предметів і за виконавці різні праці. За основу оцінки береться пересічний цін з 1947-1949 років, коли індекс встановлено на 100.

66 держав підтримали Тунісію в ООН проти Франції

Об'єднані Нації — У п'ятому Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими двома країнами, якщо Франція очистить територію Тунісії, признавши, що її війська на туніській території суперечать гідності Тунісії, як суверенної держави.

Тунісії прийняли вислід Генеральної Асамблеї як велику перемогу Тунісії, дарма що тілжні морально-політична перемога, бо Франція бойкотувала ту сесію і заявила згорі, що не буде повинуватись будь-яким її постановам. Сам речник туніського уряду заявив також, що "найближче слово є за Францією". Президент Тунісії Габіс Бургіба заявив, що людські жертви, які впади в збройному французько-туніському зударі за Вісерт, не будуть перешкодою для відновлення прихильних взаємин між тими